

1. Del. Guldfoden i Tiden efter Krigen.

Da Delegationen i Sommeren 1929 begyndte sit Arbejde, havde de fleste Lande efter Efterkrigstidens Inflation paany bragt deres Pengevæsen paa Guldbasis. Vekselskurserne blev med Held holdt inden for Guldpunkterne, og Varepriserne havde udtrykt i Guld holdt sig relativt stabile i en Periode paa seks eller syv Aar. Delegationens Opgave var at undersøge Virkemaaden af denne genopbyggede Guldfod. Delegationen havde imidlertid næppe konstitueret sig, førend det ustabile i den økonomiske Situation begyndte at komme for Dagen. Efterhaanden som den derpaa følgende økonomiske Depression skred frem, har den ikke blot givet en god Illustration til Betydningen af »Svingningerne i Guldets Købekraft«, men har undermineret selve Guldfoden. Paa det Tidspunkt, da Gulddelegationen skrev sin endelige Betænkning, var Guldfoden ophævet i Størsteparten af Landene, og i næsten alle midt- og østeuropæiske Stater indførtes der i Løbet af Sommeren og Efteraaret 1931 Deviserrestriktioner; lignende Forholdsregler blev ogsaa truffet i en Række Lande i andre Verdensdele.

Under disse Omstændigheder har Gulddelegationen ved Afgivelsen af sin endelige Betænkning staaet over for et videre Problem end det, den oprindeligt var anmodet om at undersøge. I Stedet for at formulere sine Konklusioner vedrørende Aarsagerne til Svingningerne i Guldets Købekraft under den Forudsætning, at det store Flertal af de kommercielt betydende Lande har Guldfod, har Delegationen staaet over for en Situation, i hvilken Guldfoden kun oprettholdes effektivt i et halvt Dusin Lande.

Det mest umiddelbare og praktiske Spørgsmaal, som rejser sig, angaar derfor den økonomiske Politik, som bør følges i den nærmeste Fremtid, ikke blot af de Lande, som stadig opretholder Guldfoden, men ogsaa af de Lande, som har uindløselige Papirpenge, og af dem, der har opretholdt deres Valutas nominelle Værdi ved Hjælp af Deviserrestriktioner.

Delegationen fastslaar, at Guldfoden ikke er en stiv og uelastisk Mekanisme, men et System af penge- og kreditpolitiske Forholdsregler, som gradvis har udviklet sig af Erfaringen og har tilpasset sig til de skiftende økonomiske Situationers Forandringer.

Delegationen redegør for Guldfodens Virkemaade og peger paa, at denne aldrig har været nogen egentlig automatisk Regulator, men at Systemets Virkninger er blevet end mere begrænsede, efterhaanden som Prisdannelsen i højere og højere Grad er kommet under Indflydelse af Aftaler og Statsindgreb.

Guldfoden, saaledes som den eksisterede henimod Slutningen af det 19. og Begyndelsen af det 20. Aarhundrede, var et Penge-system, hvor de samlede Betalingsmidler bestod af Guldmønt, Banksedler og Sigtdeposita, samt forskellige Slags Skillemønt. Guldet strømede ind og ud af Seddelbankernes Reserver fra og til Omløbet. Til Seddelbankernes Reserver medregnedes i en Række Lande endvidere mindre Mængder af Sølv og Deviser.

De vigtigste Forandringer, som havde fundet Sted inden Guldsystemets nylige Sammenbrud i en Række Lande, kan efter Delegationens Opfattelse sammenfattes saaledes:

a. I de fleste Lande var Guldmønten blevet trukket bort fra Omløbet og i det store og hele blevet koncentreret i Seddelbankernes Kældere.

b. I Stedet for som hidtil at være forpligtet til at indløse de af dem udstedte Sedler med Guldmønt var der blevet paalagt Seddelbankerne Forpligtelse til Indløsning af Sedlerne med Guldbarrer, med Guldeviser eller med en af disse Kategorier efter Seddelbankernes eget Valg.

c. Saadanne Banker, som har Ret til at indløse deres Sedler med Guldeviser, havde ved nye Banklove faaet Tilladelse til at holde deres Reserver helt eller delvis i Form af Fordringer paa saadanne. Der er ikke nødvendigvis nogen Forbindelse mellem